

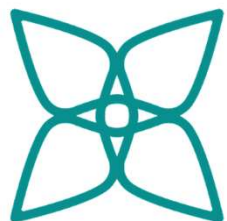
Rehtori kestäväen elämäntavan edistäjänä ja yhdessäohjautuvuuden vahvistajana

ProRexi 24.11.2023 - Helsinki
Vesa Raasumaa, rehtori

"Ja ensimmäinen tekoni ihmisenä on tunnustaa, miten paljon olen velkaa kaikille muille."

Thomas Merton

SAMMONLAHDEN KOULU

927 – 86/19 – 4 – 25%

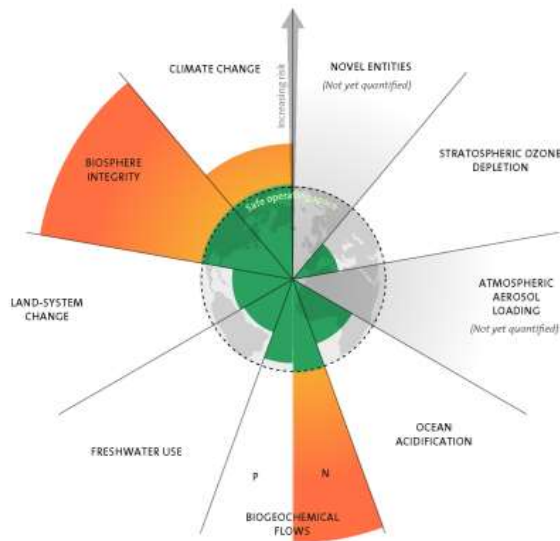
- Kestävyyshkasvatus
- Tiedekasvatus
- Globaalikasvatus

Osaaminen x Oppiminen x Organisaatiot x Johtaminen = Osaamisen johtaminen

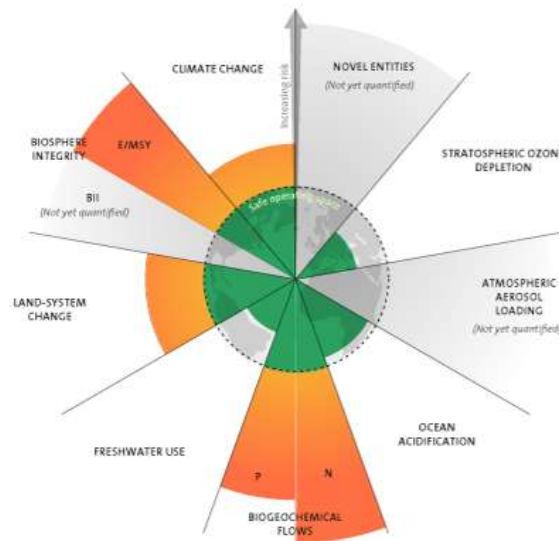
Kestävän elämäntavan
edistämisestä...

2009

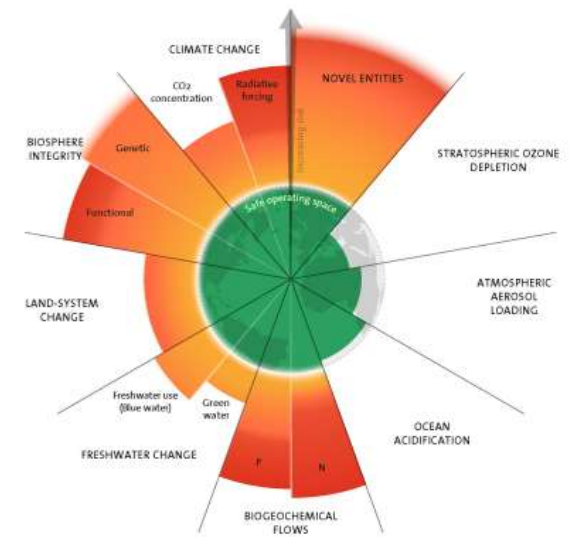
3 boundaries crossed

2015

4 boundaries crossed

2023

6 boundaries crossed

The 2023 update to the Planetary boundaries. [Licensed under CC BY-NC-ND 3.0](#). Credit: "Azote for Stockholm Resilience Centre, based on analysis in Richardson et al 2023"

Ilmaston lämpeneminen koettelee myös lentoliikennettä – Helteiset säät estävät koneiden nousun
 Yhdysvaltain Arizonassa on peruttu kesällä kymmeniä lentoja kuumuuden takia.

Megatrendit 2023:

- 1 Luonnon kantokyky murenee
- 2 Hyvinvoinnin haasteet kasvavat
- 3 Demokratian kamppailu kovenee
- 4 Kilpailu digivallasta kiihtyy
- 5 Talouden perusta rakoilee

Ulkomaat | Pakistan

Saaste tukehduttaa Etelä-Aasiaa, jälleen uusi miljoonakaupunki sulkutilaan

Punjabin maakunnan viranomaiset ovat asettaneet ympäristö- ja terveyshätätilan kolmeen kaupunkiin.

Työmatkalaisia junaradan kirskoilla 7. päivä marraskuuta Lahoren sumusavussa. KUVA: ARIF ALI / AFP

Heini Pitkänen HS
 10.11. 18:09

Ympäristö

Firma jätti jätevuoret, siivous voi langeta veronmaksajille – yritys voi olla rahaton ja osaamaton, mutta saada silti ympäristöluvan

Ympäristölupia myönnettäessä ei arvioida hakijan taloudellista tilannetta. Pikkukaupunki Keski-Suomessa odottaa nyt, joutuuko se maksamaan konkurssiin menneen yrityksen aiheuttamat ympäristöongelmat.

kuuntele juttu 7:35

Kierrätys

Oululaisten jätteiden lajittelu aiempaa huonommalla tolalla

Suurin osa lajittelukelpoisesta roskapussin sisällöstä on biojätettä. Biojätteen osuus on kasvanut entisestään vuodesta 2019, joilloin jätteiden koostumusta tutkittiin viimeksi.

Ympäristö

Raahen seudulla pahin tulva sataan vuoteen – viikonlopun sateet pahentavat tilannetta

Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa poikkeuksellisen raju tulva on työllistänyt pelastuslaitosta ja tulviva vesi on kastellut myös joitakin taloja. Vastaavaa vedennousua ei ole tapahtunut sataan vuoteen.

Kotimaa | Ilmastonmuutos

Pakkasjäritykset saattavat tärisyttää maata tulevaisuudessa entistä useammin

Pakkasjäritykset johtuvat maaperässä olevan veden nopeasta jäätymisestä. Ne vertautuvat muihin seismisiin tapahtumiin.

Venäjän hyökkäys

Kun Venäjä räjäytti valtavan Kahovkan padon, Päijännettä paljon suurempi järvi tyhjeni – katso kuvat, miltä siellä näyttää nyt

Paikallisten mukaan ilmastokin muuttui, kun valtava tekojärvi tyhjeni. Yle kävi paikalla Zaporizjassa.

Ulkomaat | Ilmastonmuutos

Lokakuu oli maailmanlaajuisesti mittaushistorian lämpimin – koko vuodesta tulossa mittaushistorian kuumiin

Tänä vuonna maailman mittaushistorian lämpöennätykset ovat rikkoutuneet myös useina aiempina kuukausina.

Kuivunut järvi Manauksen kaupungissa Brasiliassa 6. lokakuuta. KUVA: MICHAEL DANTAS / AFP

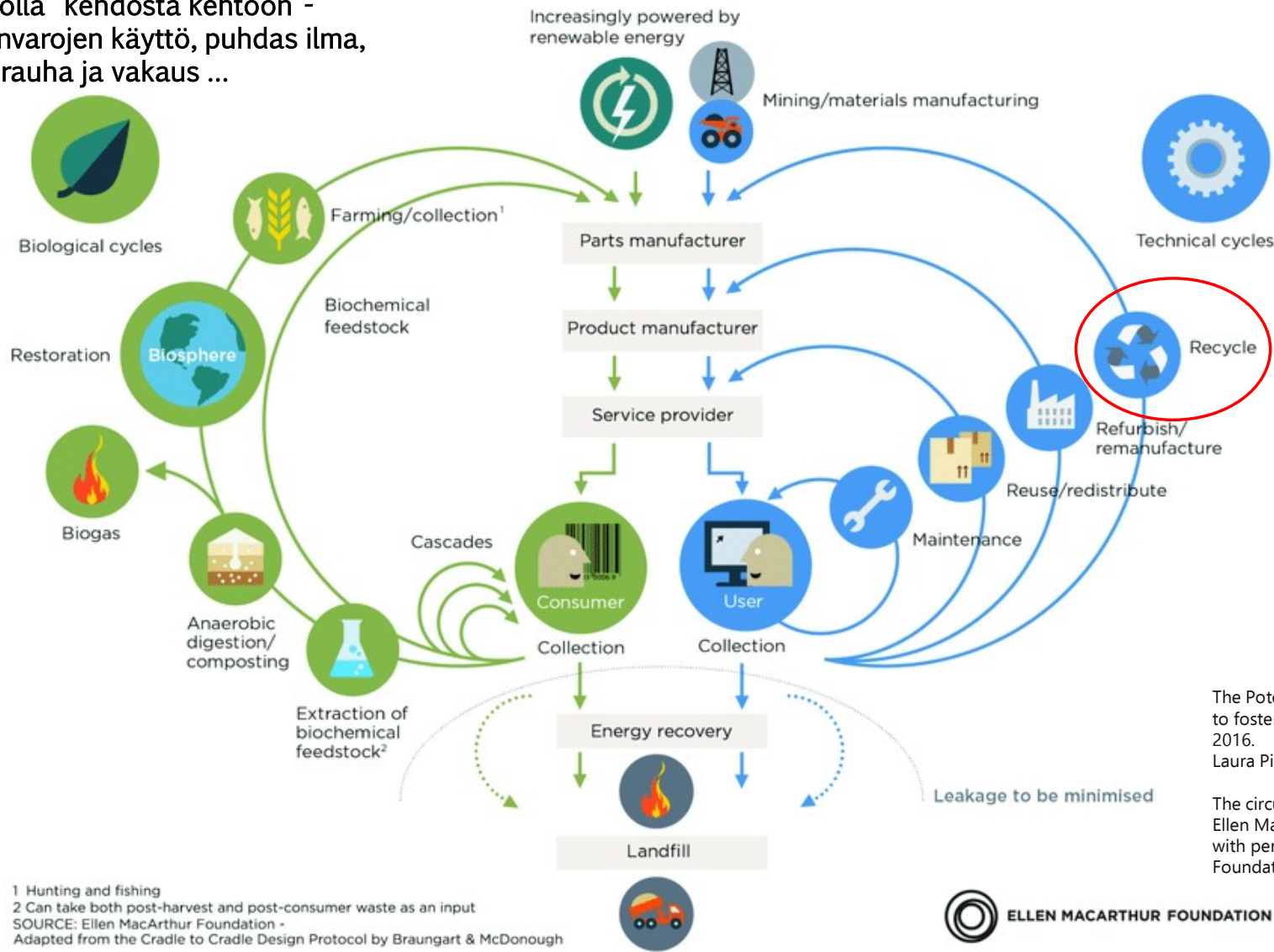
STT-AFP
 8.11. 7:31

The 2019 Happy Planet Index

RANK	COUNTRY	Life expectancy	Housing	Ecological footprint	HPI SCORE
1st	COSTA RICA	80.3 years	7.00/10	2.65 gha/cp	62.1 (-1.3)
2nd	VANUATU	70.5 years	6.96/10	1.62 gha/cp	60.4 (+0.8)
3rd	COLOMBIA	77.3 years	6.35/10	1.90 gha/cp	60.2 (+2.7)
4th	SWITZERLAND	83.8 years	7.09/10	4.54 gha/cp	60.1 (+1)
5th	ECUADOR	77.0 years	5.81/10	1.51 gha/cp	58.8 (-1.4)

Tavoitteena tulisi olla ”kehdosta kehtoon”-
 tyyppinen luonnonvarojen käyttö, puhdas ilma,
 puhdas vesi sekä rauha ja vakaus ...

- Valmistus
- Käyttö
- Kierrätys

The Potential of Design for Behaviour Change to foster the transition to a circular economy. 2016. Laura Piscicelli & Geke Sina Simone Ludden

The circular economy Ellen MacArthur Foundation 2012. Reproduced with permission from the Ellen MacArthur Foundation.

1 Hunting and fishing
 2 Can take both post-harvest and post-consumer waste as an input
 SOURCE: Ellen MacArthur Foundation -
 Adapted from the Cradle to Cradle Design Protocol by Braungart & McDonough

MIKSI LAPPEENRANTA on vastuullinen edelläkävijä?

MAAILMAN
ENSIMMÄINEN
EKOENERGIKAUPUNKI.
100%
KAUPUNGIN KÄYTTÖSÄHKÖSTÄ
ON HIILINEUTRAALIA

100%
LAPPEENRANNAN
KAUKOLÄMMÖSTÄ
TUOTETAAN
HIILINEUTRAALISTI 2026

KESTÄVÄN KEHITYKSEN
OPETUSTA
3000
LAPSELLE JA NUORELLE
LAPPEENRANTA
JUNIOR UNIVERSITYSSÄ
VUOSITTAIN

2000
ENERGIA- JA
YMPÄRISTÖALAN
TYÖPAIKKAA

YLI 100
KOSTEIKKOA
PIEN-SAIMAAN
KUNNOSTAMISEKSI

2009–2021
HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT
VÄHENTYNEET
48%

KAUPUNKI HANKKII
AINOASTAAN
BIOKAASU- TAI
SÄHKÖAUTOJA
2017 JÄLKEEN

100%
ASUMISEN
JÄTTEISTÄ
HYÖTYKÄYTTÖÖN

Yhdessäohjautuvuuden vahvistamisesta

Paljon on jo tehty ja tehdään parhaillaan, mutta...

Voisimmeko tehdä kestävydessä rexiä yhteisen ”tahtohipyn”?

31.3.2023
2.8.2023

”The reilu meininki!”

- Visio ja siihen sitoutuminen, osaamista, teknologiaa ja tarinankerrontaa hyödyntäen.
- Fokus ihmisissä, heidän voimavaroissaan, mentoroinnissa, oppimisessa, tunteissa.
- Johtaja on fasilitaattori, hän kehittää tietoisesti omaa johtajana kasvuaan.
- Hyvinvoivat työympäristöt, kunnioitus, ideoiden jakaminen, luovat ryhmät.
- Luottamus (yhteisen jakamisen kautta), tiimit, tasavertaisuus, monimuotoisuus, suvaitsevaisuus.
- Dynaaminen vuorovaikutus omistajien, työntekijöiden, asiakkaiden, investoijien, sidosryhmien kanssa.

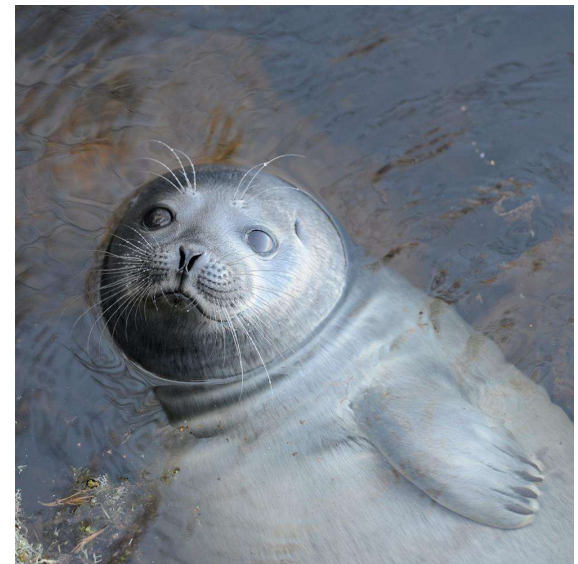
Elina Juntunen
toimitusjohtaja, rehtori DIAK

[Muutosten johtaminen VUCA-maailmassa: ihminen keskiössä, 22.11.2021](#)

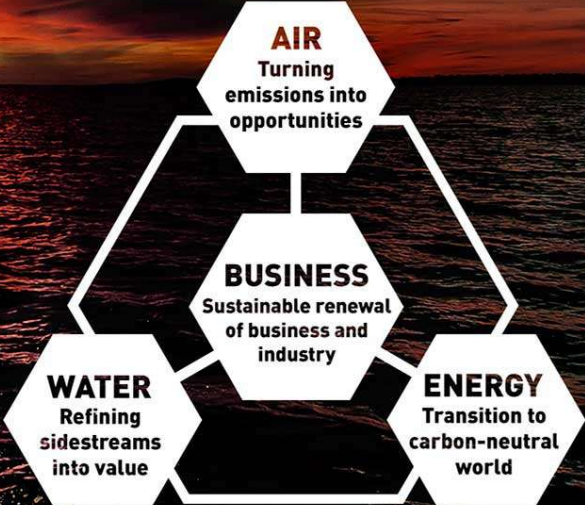
VUCA:

Volatile (epävakaa), Uncertain (epävarma), Complex (monimutkainen), Ambiguity (epäselvä/monitulkintainen)

Voisimmeko siirtyä
kestävän elmäntavan
edistämässä BAU:n
johtamisesta
yhdessäohjautuvaan
VUCA-ajassa
johtamiseen?

SYSTEM
EARTH

Kestävän elämäntavan edistäminen johtajuuden ja johtamistoiminnan keskiössä

Suomen reisien “professional community of learners”

- Omien arvojen tiedostaminen ja niiden mukaan toiminta (materiasta > merkityksiin)
- Oman tietämyksen ja osaamisen kehittäminen sekä sopivan korkeat tavoitteet > OPS-kytkentöjen luominen
- Toiveikkuuden ja valoisuuden vaaliminen
- Luottamuksen vahvistaminen, pitkäjänteisyys ja työrauha
- Empatia ja erilaisuuden arvostaminen
- Voimavaroista huolehtiminen
- Hyväntahtoinen vuorovaikutus ja huumori
- Avun antaminen ja vastaanottaminen
- **Yhdessä!**

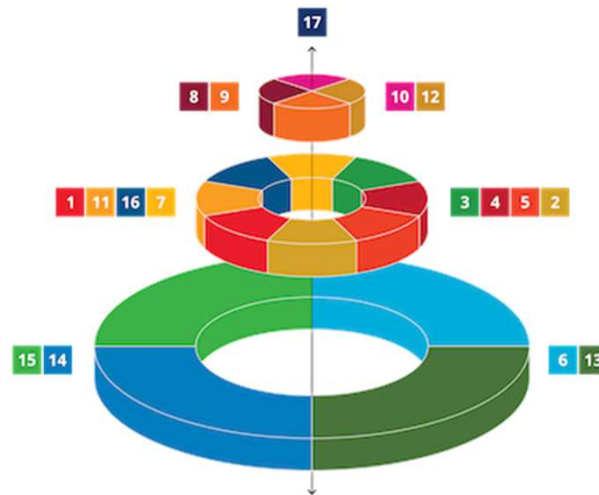
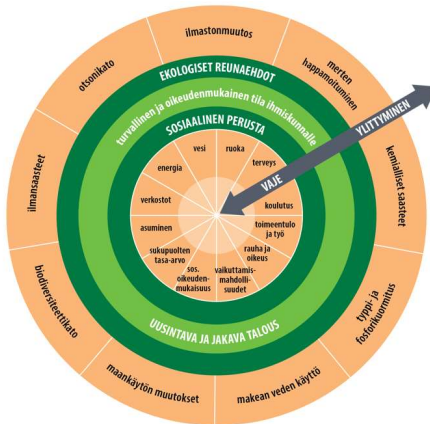
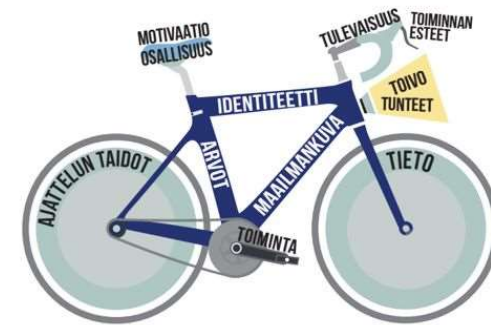
Keinoja, tukea ja ideoita kyllä riittää...

**KOULUN KORJAUSOPAS
KOHTI HIILINEUTRALISUUTTA**

ekotuki

”Olisitko valmis rakentamaan
Suomen rehtoreista kestävästä elämäntavan
oppilaitosjohtamisen
edelläkävijäyhteisöä maailmassa yhdessä
rehtorikollegojen kanssa?”

”...sillä jokainen rexi, joka apua saa,
sitä joskus tajuu myös antaa,
tajuu myös antaa...”

Kiitos!

Lähdetään patikoimaan yhdessä mielenkiintoista oppilaitosten kestävyysjohtamisen polkua...